Vught

Startnotitie beleidsplan zand- en half verharde wegen

Aan	De commissieleden
Van	College van B&W
Datum	7 februari 2023
Betreft	Startnotitie beleidsplan zand- en half verharde wegen
Zaaknummer Documentnummer	Z20-225559 INT/530354

Aanleiding

De gemeente Vught heeft geen beleidsplan zand- en half verharde wegen. Het betreft alle wegen en paden op de wegenlegger (onderdeel van de Wegenwet) die niet van een elementen of gesloten verharding (asfalt of beton) voorzien zijn, openbaar zijn, of een openbaar karakter kennen (ca. 150.000 m2).

Argumenten

Slecht inzicht in de kwaliteit

Het ontbreken van beleid zorgt voor een slecht inzicht in de kwaliteit van dit areaal. Door het ontbreken van duidelijke richtlijnen voor de kwaliteit en onderhoudsfrequentie is er geen lijn in het beheer en ontbreken de structurele middelen voor het onderhoud. De huidige onderhoudsstrategie is afhankelijk van de functie en gebruik van de weg in combinatie met de aantasting door de weersomstandigheden. Deze strategie is gericht op het zoveel als mogelijk behouden van de huidige (onderhoud)status.

Eenduidig afwegingskader voor klachtafhandeling

Tot nu toe worden meldingen individueel en correctief behandeld, zonder inzicht in de effecten van eventuele maatregelen op de rest van het areaal. Aan de wegvakken die vanwege het gebruik hierom vragen wordt 2 maal per jaar onderhoud gepleegd. De gemeente heeft in toenemende mate behoefte aan een eenduidig afwegingskader. Hierdoor wordt het mogelijk om eenduidig en transparant meldingen te behandelen met betrekking tot het gebruik en beheer van deze wegen.

Probleemstelling

Problematiek bestaat uit meerdere componenten

- Het gebruik van de weg is door de jaren heen veranderd. Er is meer bebouwing of bedrijfsactiviteiten langs de weg ontstaan. Hierdoor wordt de weg intensiever en door ander (zwaarder) verkeer gebruikt. De vraag is of hier een grens aan zit?
- Gebiedsontsluiting over deze wegen wordt onvoldoende meegenomen in de afwegingen bij wijzigingen van het bestemmingsplan, functieveranderingen en vergunningaanvragen.
- Klimaatverandering zorgt voor meer natte en droge perioden. Hierdoor ontstaat in natte periodes door het gebruik diepe sporen en kuilen in de weg. Bij aanhoudende droogte hebben aanwonenden of gebruikers last van stofvorming.
- Tegenstrijdige belangen met betrekking tot het te plegen onderhoud, de cultuurhistorische waarde, verkeer, landschap en ecologie.
- Keuzes die gemaakt worden voor het behoud van het landschappelijk karakter van de wegen zijn tegenstrijdig met het verbeteren van de integrale routestructuur en de functieverandering. Kleinschalige en kwalitatieve recreatie wordt vanuit de gemeente gestimuleerd. Hierdoor ontstaan er meer, op toerisme gerichte, ondernemingen zoals B&B, camping, landwinkels en dergelijke. Door deze ontwikkelingen ontstaat meer verkeer.
- Multifunctioneel gebruik van zand- en half verharde wegen leidt tot een hogere onderhoudsfrequentie om de wegen veilig begaanbaar te houden.
- Ontstaan van onveilige situaties bij recreatief gebruik door de onderhoudsstatus van deze wegen. Bijvoorbeeld de toename van het gebruik van e-bikes door ouderen.
- Door het uitvullen en vlakschuiven nemen wegbreedtes toe waardoor bermen smaller worden en aanwezige flora en fauna in het gedrang komt.
- In het verleden werd bouw- en sloopafval gebruikt om deze wegen begaanbaar te houden. Hierdoor kan het mogelijk zijn dat de milieu hygiënische kwaliteit (bijvoorbeeld aanwezigheid van asbest in de ondergrond) niet meer voldoet aan huidige milieuwetgeving.
- Vanwege de vaak afgelegen ligging vinden er met regelmaat afvaldumpingen plaats op deze wegen.

Doelstelling

Eenduidig afwegingskader m.b.t. beheer en onderhoud van zand- en half verharde wegen

Hierdoor ontstaat een eenduidige wijze van het beheer en onderhoud van deze wegen en ontstaat inzicht in de daarbij behorende kosten. Klachtafhandeling met behulp van een afwegingsmatrix waardoor een eenduidig afwegingskader ontstaat.

Gewenst onderhoudsniveau

Omdat voor het te plegen onderhoud aan deze wegen geen richtlijnen vastgesteld zijn, zoals voor de elementen- of gesloten verhardingen, wordt vraag gestuurd (correctief) onderhoud gepleegd. Om het gewenste onderhoudsniveau vast te stellen wordt de huidige situatie in kaart gebracht. Daarnaast wordt het gewenste onderhoudsniveau beschreven. Van beide onderhoudsniveaus wordt de financiële impact inzichtelijk gemaakt.

Structureel onderhoud

Beschreven wordt op een gedetailleerde wijze wat de huidige situatie is met betrekking tot het beheer van deze wegen. Daarnaast wordt een gewenst scenario bepaald. Van beide scenario's

worden ook de financiële gevolgen in kaart gebracht. Op basis van deze informatie kan een scenario gekozen worden op welk niveau deze wegen onderhouden moeten gaan worden.

Visueel inzichtelijk maken van de verschillende partijen in de omgeving
Het inzichtelijk maken van de verschillende stakeholders in de omgeving (bijvoorbeeld de aanwezigheid van recreatie, bedrijven en woningen waardoor een duidelijker beeld van de belangen ontstaat).

Afstemming tussen verschillende beleidsdisciplines
Door afstemming tussen de verschillende beleidsdisciplines zoals groen, erfgoed, landschap en natuur, verkeer, recreatie, toerisme, milieu en ruimtelijke ontwikkeling ontstaat een integraal afwegingskader.

Wetgeving
In artikel 16 van de wegenwet staat dat "*De gemeente heeft te zorgen, dat de binnen haar gebied liggende wegen, met uitzondering van de wegen, welke door het Rijk of eene provincie worden onderhouden, van die bedoeld in artikel 17 en van die, waarop door een ander tol wordt geheven, verkeren in goeden staat.*" Daarom onderhoudt de gemeente de zand- en half verharde wegen volgens de eerder benoemde onderhoudsstrategie.

Belangen
De belangen vanuit de gemeente, de inwoners en andere belanghebbenden worden hier samengebracht. Onderstaand een inventarisatie van de belangrijkste.

Participatie (extern)
De mogelijkheid tot participatie is bescheiden, participatieladder trede 1 (*informatie ophalen bij stakeholders – bestuur beslist*). Dit wordt ingegeven vanwege het feit dat het veilige gebruik in relatie tot het te plegen doelmatig onderhoud geborgd dient te zijn. Stakeholders zijn bijvoorbeeld aanwonenden, eigenaren van percelen die op deze wegen ontsluiten, fietsersbond of de natuur en milieu vereniging. Stakeholders worden een maal per brief uitgenodigd voor een fysieke bijeenkomst om hun ervaringen met deze wegen te delen. Hierna worden deelnemers aan deze bijeenkomst via de mail op de hoogte gehouden van de verdere procedure. Met name de vraag over het veilige gebruik (onderhoud) raakt de beleids- discipline wegen. Andere vragen die hierbij spelen hebben veelal betrekking op beleidsdisciplines zoals hieronder beschreven.

Belanghebbende beleidsdisciplines (intern)

- Verkeer; verkeersomstandigheden zoals intensiteit, snelheid en zwaar verkeer hebben invloed op de kwaliteit van deze wegen. Het gebruik van deze wegen vraagt een aangepaste rijstijl en snelheid. Niet alleen om stofoverlast te beperken maar ook vanwege het ontstaan van kuilen en gaten in relatie tot het veilige gebruik. Bereikbaarheid van hulpdiensten en hulpverleners is van essentieel belang. Bereikbaarheid van bedrijven heeft vooral een economisch belang waar bij woningen dit voornamelijk een sociaal belang kent. Regelmatig wordt de vraag gesteld of verharding van een zand- of half verharde weg tot de mogelijkheden behoort.
- Groen; in toenemende mate wordt de ecologische waarde van de bermen gezien vanwege de belangrijke rol die ze spelen voor aanwezige flora en fauna. Daarnaast kunnen zij ook

beperkend werken met betrekking tot de afwatering van de weg. Wanneer de weg geschaafd wordt en lager komt te liggen, beperken de hogere bermen de afwatering waardoor er meer schade ontstaat aan de kwaliteit van de rijbaan.

- Erfgoed; zandwegen worden al eeuwenlang als verbindingsroute gebruikt. Deze wegen kunnen van belang zijn voor de cultuurhistorische waarde omdat dit de historische verbinding is tussen naastgelegen dorpen en het landschap. Voor delen van de Groenewouddreef en Antwerpsebaan loopt momenteel een procedure om aangewezen te worden als gemeentelijk monument.
- Leefbaarheid; in de gebieden die gelegen zijn aan deze wegen wordt vooral overlast ervaren naar aanleiding van weersomstandigheden die van invloed zijn op de kwaliteit van deze wegen. Bij nat weer diepe sporen en kuilen. Bij droog weer stofvorming.

Recreatie
Veel mensen genieten van de omgeving te voet of met de fiets. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het bestaande netwerk van deze wegen, met vaak naast gelegen fietspaden. Een groot deel hiervan betreft recreatieve fietsroutes die veelal door het buitengebied van de gemeente Vught leiden.

Proces
Na bespreking van de startnotitie in de commissievergadering van 23 maart 2023 wordt gestart met het uitvoeren van een aanvullend onderzoek (areaal Helvoirt) naar de civieltechnische kwaliteit van deze wegen. Daarnaast wordt het beheerpakket geüpdatet waardoor er een totaal overzicht van deze wegen ontstaat. Een conceptversie van het beleidsplan wordt, als alle technische en financiële data beschikbaar en verwerkt zijn, opgesteld. Het beleidsplan wordt in het 4e kwartaal van 2023 ter vaststelling aan de gemeenteraad voorgelegd.

Financiën
De financiële gevolgen van het nieuwe beleidsplan worden gepresenteerd in het voorstel dat aan de gemeenteraad wordt voorgelegd, waarna ze in de begroting worden opgenomen.

Planning & proces

Startnotitite bespreken in commissievergadering	23 maart 2023
Opstellen concept beleidsplan	maart – september 2023
Concept beleidsplan ter inzage	oktober – november 2023
Beleidsplan ter vaststelling aan de gemeenteraad	december 2023

Vragen:

- Kunt u zich vinden in de beschreven kaders?
- Heeft u nog aanvullingen op deze kaders?